

Til kommuner og friluftsråd

Trondheim, 07.11.2025

Deres ref.:
«Ref»

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2025/15581

Saksbehandler:
Marit Johanne Birkeland

Ny nasjonal satsning på kartlegging av friluftslivsområder

Miljødirektoratet vil i 2026 starte en ny nasjonal satsning på kartlegging av friluftslivsområder. Satsningen omfatter både regional kartlegging i regi av fylkeskommunene og kommunal kartlegging og verdsetting i regi av kommunene. Det er i forslaget til statsbudsjett for 2026 satt av 6 millioner kroner til denne satsningen i form av en tilskuddsordning som fylkeskommuner, kommuner og interkommunale friluftsråd kan søke på. Målet med tilskuddsordningen er å styrke kunnskapsgrunnlaget om friluftslivsområder, og bidra til enhetlig og planmessig forvaltning av friluftslivsområdene, se omtale av kap. 1420 post 78 i Prop. 1 (2025-2026).

Det overordna målet for den nasjonale satsningen er å sikre et kunnskapsgrunnlag om friluftslivsområder som er oppdatert, lett tilgjengelig og som kan brukes aktivt av alle som jobber med arealplaner og konsekvensutredninger på kommunalt og regionalt nivå. Vi vil med dette brevet kort informere om satsningen og pågående arbeid.

Regional friluftslivskartlegging i regi av fylkeskommunene

På oppdrag fra Klima- og miljødepartementet har Miljødirektoratet utviklet en metode for å kartlegge store regionale friluftslivsområder og turruter. Regional friluftslivskartlegging handler om å identifisere, avgrense og beskrive store friluftslivsområder og turruter av regional betydning, og der formålet er å se på helhet og sammenhenger gjerne over administrative grenser. Dette blir et kunnskapsgrunnlag som skal benyttes inn i all arealplanlegging, og som vil supplere og utfylle den kommunale friluftslivskartleggingen med et regionalt perspektiv.

Miljødirektoratet ønsker at alle fylkeskommuner skal ha gjennomført regional friluftslivskartlegging innen utgangen av 2028. Metode og veileder vil lanseres i løpet av desember 2025. Fylkeskommunene vil involvere kommunene i arbeidet.

Kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder i kommunene

Kartlagte og verdsatte friluftslivsområder er et viktig kunnskapsgrunnlag for friluftsliv inn i all arealplanlegging. Miljødirektoratet ønsker at kommunene skal revidere sine kartlagte og verdsatte friluftslivsområder for å:

- sikre et oppdatert kunnskapsgrunnlag som fanger opp endringer som har skjedd siden områdene sist ble kartlagt. Dette kan være arealendringer som påvirker

områdeavgrensninger, verdsetting og område typer. Det kan også være endringsbehov som følge av ny kunnskap om bruk av arealene.

- sikre et mer spisset og forvaltningsrelevant kunnskapsgrunnlag i de tilfeller kommuner har gjort en grov og overordnet første kartlegging.
- sikre bedre kvalitet på områdebeskrivelser. Områdebeskrivelsene har stor verdi for brukere av datasettet, for eksempel i forbindelse med konsekvensutredninger.

I dag har om lag 80 prosent av landets kommuner kartlagt og verdsatt sine friluftslivsområder. I en ny satsning på kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder er det også et mål å få med kommuner som enda ikke har etablert et slikt kunnskapsgrunnlag.

Ny kartlegging og revisjon av tidligere kartlegginger skal skje etter metodikk fastsatt av Miljødirektoratet. Miljødirektoratet er nå i ferd med å revidere veilederen M98-2013 *Kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder*. Revisjonen vil ikke medføre store endringer i metoden, men vi gjør enkelte justeringer som vi håper vil forenkle arbeidet. Dette innebærer i hovedsak å redusere antall verdsettingskriterier, og å gi tydeligere veiledning. Veilederen blir i sin helhet nettbasert, og vi tar sikte på publisering i løpet av januar 2026.

Miljødirektoratet ønsker at alle kommuner skal ha et oppdatert kunnskapsgrunnlag om sine friluftslivsområder innen utgangen av 2030.

Nytt kartverktøy for kartlegging og verdsetting

Miljødirektoratet arbeider nå med å utvikle et kartverktøy som skal brukes i all friluftslivskartlegging. Bruk av dette verktøyet er en forutsetning for å få kartlagte og verdsatte områder inn i Naturbase. Kartverktøyet vil være klart til bruk tidlig i 2026.

Ny tilskuddsordning

Som nevnt over er det etablert en ny tilskuddsordning som skal understøtte arbeidet. Klima- og miljødepartementet fastsatte i juni et eget regelverk om tilskudd til kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder og til å utarbeide planer for friluftslivets ferdselsårer. Tilskuddsordningen åpner for at kommuner og interkommunale friluftsråd kan søke Miljødirektoratet om tilskudd til:

- Gjennomføring av kommunal kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder.
- Utarbeidelse av kommunale og interkommunale planer for friluftslivets ferdselsårer.

Søknader skal sendes i Miljødirektoratets elektroniske søknadssenter. Det er fylkeskommunene som skal behandle søknadene for kommuner og interkommunale friluftsråd. Fylkeskommunene kan fastsette egne retningslinjer for tildeling innenfor rammene satt av Klima- og miljødepartementet. Regelverket er lagt ved som vedlegg til brevet.

Vi gjør oppmerksom på at selv om ferdselsåreprosjektet formelt avsluttes i 2025 vil det fortsatt være mulig å søke om tilskudd for å utarbeide planer for friluftslivets ferdselsårer i 2026. Tilskudd vil da fordeles etter den nye tilskuddsordningen.

Frist for å søke tilskudd for 2026 er 1. februar.

Fylkeskommunen sentral i satsningen

Fylkeskommunene er en helt sentral aktør i denne av satsningen – både for å gjennomføre regional kartlegging og for å mobilisere kommunene til å revidere sine datasett.

Fylkeskommunen kan søke tilskudd til prosjektledelse og koordinering, og vil også behandle søknader om tilskudd fra kommuner og friluftsråd. Vi oppfordrer kommunene til å ta kontakt med fylkeskommunen dersom dere ønsker mer informasjon.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Ingunn Margrethe Limstrand
seksjonsleder

Marit Johanne Birkeland
seniorrådgiver